NORAKSTS

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A42539807
AA43–0011–12/11

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 22.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Dz.Amerika,
tiesneses I.Meldere un L.Vīnkalna,

piedaloties pieteicējam *A.M.* un atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes pārstāvim *A.J.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *V.B., B.M.* un *A.M.* pieteikumu par Rīgas domes 2007.gada 8.jūnija lēmuma Nr.1-43/RD-07-596-ap, lēmuma Nr.1-43/RD-07-598-ap un lēmuma Nr.1-43/RD-07-599-ap atcelšanu, sakarā ar *V.B., B.M.* un *A.M.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 7.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] *V.B., B.M.* un *A.M.* (turpmāk visi kopā –pieteicēji) vērsušies Rīgas domes (turpmāk arī – atbildētāja) Pašvaldības ieņēmumu pārvaldē ar lūgumu anulēt maksāšanas paziņojumus par nekustamā īpašuma nodokli (turpmāk – NĪN) 2007.gadam, kas katram pieteicējam aprēķināts par 1/8 domājamo daļu no nekustamajiem īpašumiem */adrese/*, kadastra Nr.*/kadastra numurs/* un Nr.*/kadastra numurs 2/, /adrese 2/*, kadastra Nr.*/kadastra numurs 3/* un Nr.*/kadastra numurs 4/, /adrese 4/*, kadastra Nr.*/kadastra numurs 5/*.

Pieteicēji, nepiekrītot Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2007.gada 27.marta atteikumam anulēt maksāšanas paziņojumus, vērsās pie Rīgas domes priekšsēdētāja.

Ar Rīgas domes priekšsēdētāja 2007.gada 8.jūnija lēmumiem Nr.1-43/RD-07-596-ap (adresāts *V.B.*), Nr.1-43/RD-07-599-ap (adresāts *B.M.*) un

Nr.1-43/RD-07-598-ap (adresāts *A.M.*) (turpmāk – Lēmumi) atzīts par tiesisku Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes veiktais NĪN aprēķins par 2007.gadu.

[2] Turpmāk norādīto iemeslu dēļ uzskatot Lēmumus par nepamatotiem, pieteicēji vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par Lēmumu atcelšanu.

[2.1] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.pants noteic, ka NĪN maksātāji ir personas, kurām atbilstoši likumā noteiktas institūcijas lēmumam zeme nodota (piešķirta) īpašumā par samaksu vai atjaunotas īpašuma tiesības uz to un zeme ierādīta (iemērīta) dabā. Zemes gabalu platības, kuras ir pielietotas NĪN aprēķinos 2007.gadā */grupas numurs/*.grupā grunts Nr*./grunts numurs/*, platība 1973 m^2; grunts Nr*./grunts numurs 3/* platība 3622 m^2; grunts Nr*./grunts numurs 5/* platība 1716 m^2; grunts Nr*./grunts numurs 2/* patība 3155 m^2 un grunts Nr*./grunts numurs 4/* platība 2084 m^2, nav pieteicējiem ierādītas (iemērītas) dabā, robežas ir tikušas izmainītas, bet robežu noteikšanas akti no jauna nav sastādīti.

[2.2] Pieteicēji norāda, ka saskaņā ar likumu „Par zemes komisijām" Rīgas pilsētas zemes komisija dod atzinumu par zemes īpašuma tiesībām, bet pēc zemes robežu iemērīšanas un zemes plāna izgatavošanas pieņem lēmumu par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu, par zemes gabala platību un robežu plānu apstiprināšanu. Līdz pat pēdējam laikam Rīgas pilsētas zemes komisija par iepriekš minētajām zemes vienībām lēmumus nav pieņēmusi, tāpēc Rīgas pilsētas zemes komisijas lēmumi neatrodas nevienā administratīvajā lietā.

[2.3] Vienlaikus pieteicēji norāda uz spēkā stājušos Augstākās tiesas Civillietu tiesas palātas 1998.gada 20.oktobra spriedumu lietā Nr.PAC-621 un to, ka Rīgas domes Pašvaldību ieņēmumu pārvaldes lēmumi nedrīkst būt pretrunā ar šo spriedumu.

[3] Administratīvajā tiesā saņemti Rīgas domes rakstveida paskaidrojumi, kuros atbildētāja pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu tālāk minēto apsvērumu dēļ.

[3.1] Atbildētāja uzskata par nepamatotu pieteikumā pausto apgalvojumu, ka pieteicēji nav uzskatāmi par NĪN maksātājiem, jo viņiem nav atjaunotas īpašuma tiesības uz strīdus zemes gabaliem un tie nav ierādīti (iemērīti) dabā.

No likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmās daļas un trešās daļas 1.punkta ir secināms, ka, lai pieteicējus atzītu par NĪN maksātājiem, ir jākonstatē divi apstākļi, t.i.: 1) personai atbilstoši likumā noteiktās institūcijas lēmumam zemes reformas gaitā zeme nodota (piešķirta) īpašumā par samaksu vai atjaunotas īpašuma tiesības uz to; 2) zeme ierādīta (iemērīta) dabā.

Attiecībā uz pieteicējiem ir izpildījušies abi iepriekš minētie nosacījumi personas atzīšanai par NĪN maksātāju, jo, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Zemes komisijas lēmumiem un Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 1998.gada 20.aprīļa spriedumu, kā arī Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas

1998.gada 28.oktobra spriedumu, pieteicējiem ir atjaunotas īpašuma tiesības uz strīdus zemes gabalu attiecīgu domājamo daļu, turklāt Valsts zemes dienests attiecībā uz visiem strīdus zemes gabaliem ir sastādījis zemes robežu plānus un visi zemes gabali ir reģistrēti attiecīgajos Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumos.

Ņemot vērā Zemesgrāmatu likuma 15. un 62.pantā, kā arī likuma „Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā" 4.pantā ietverto regulējumu, atbildētāja secina, ka Rīgas pilsētas zemesgrāmatas tiesneši, pirmreizēji reģistrējot strīdus nekustamos īpašumus, jau ir izvērtējuši nostiprinājuma lūgumiem pievienotos Valsts zemes dienesta sastādītos zemes robežu plānus un atzinuši tos par tiesiski pamatotiem un pareiziem. Atbildētājai, veicot NĪN aprēķinu, nav nekāda pamata apšaubīt zemesgrāmatu ierakstu pareizību.

[3.2] Pieteicēju tiesisko valdījumu uz strīdus nekustamo īpašumu domājamajām daļām apliecina arī tas, ka uz šo brīdi šīm personām nav nekādu šķēršļu savu īpašuma tiesību reģistrācijai zemesgrāmatā, kā to ir izdarījuši pārējie zemes gabalu domājamo daļu īpašnieki.

Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās" 7.pantu fiziskās vai juridiskās personas atgūtā zeme ierakstāma zemesgrāmatā uz šīs personas vārda, pamatojoties uz likumā paredzētajā kārtībā pieņemtu lēmumu par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai uz tiesas spriedumu.

Ņemot vērā, ka šo zemesgabalu pirmreizējā reģistrācija zemesgrāmatā jau ir veikta, tad pieteicējiem, iesniedzot zemesgrāmatā nostiprinājuma lūgumu par savu īpašuma tiesību reģistrāciju uz attiecīgajām domājamajām daļām, vairs nav nepieciešams tam pievienot Valsts zemes dienesta sastādītus zemes gabalu robežu plānus, jo tie jau ir sastādīti un iesniegti zemesgrāmatā, veicot pirmreizējo reģistrāciju.

[3.3] Fakts, ka pieteicēji sev vien zināmu motīvu dēļ par veiktajiem zemes gabalu uzmērījumiem neinteresējas ne Valsts zemes dienestā, ne arī Rīgas pilsētas zemesgrāmatā, kā arī kavējas ar savu īpašuma tiesību reģistrāciju zemesgrāmatā, tādā veidā saglabājot zemes gabalu domājamo daļu tiesiskā valdītāja statusu, nevar ietekmēt likumā noteikto pienākumu maksāt NĪN kā šo zemes gabalu domājamo daļu tiesiskajiem valdītājiem.

Turklāt nav pieļaujama situācija, ka personai, kura nevēlas savas īpašuma tiesības reģistrēt zemesgrāmatā, NĪN netiek rēķināts, savukārt persona, kura ir veikusi sev piederošo domājamo daļu reģistrāciju, faktiski tiek par to „sodīta", jo kā šo zemes gabalu domājamo daļu īpašniecei tiek aprēķināts NĪN.

Pieņemot pieteicēju sniegto tiesību normu interpretāciju kontekstā ar šīs lietas faktiskajiem apstākļiem, nevar tikt sasniegts taisnīgākais un lietderīgākais rezultāts, jo saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta nosacījumiem zemes reformas ietvaros NĪN sākotnēji ir maksājams nekustamā īpašuma tiesiskajam valdītājam, bet pēc īpašuma tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā NĪN ir aprēķināms jau kā nekustamā īpašuma īpašniekiem.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 7.janvāra spriedumu

pieteikums par Lēmumu atcelšanu noraidīts, balstoties uz šādiem argumentiem.

[4.1] Lai gan tiesa konstatējusi, ka ir zudis tiesiskā strīda pamats attiecībā uz nekustamajiem īpašumiem */adrese/*, kadastra Nr.*/kadastra numurs/* un kadastra Nr.*/kadastra numurs 2/*, ņemot vērā to, ka pieteicēji uztur savu prasījumu pilnībā, norādot, ka nodokļu samaksa faktiski ir notikusi piespiedu kārtā, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 82.panta pirmās daļas noteikumiem pārbaudījusi pieteikumā ietverto prasījumu pilnā apjomā.

[4.2] Atbildētāja ar Lēmumiem, pamatojoties gan uz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmās daļas 2.punktu, gan likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.pantu ir aprēķinājusi NĪN par pieteicējiem īpašumā esošiem zemes gabaliem par 2006.gadu (*acīmredzami domāts – 2007.gads*).

Pieteicējiem zemes reformas gaitā kā zemes īpašnieku mantiniekiem vienlaicīgi ir atjaunotas īpašuma tiesības uz pieciem zemes gabaliem */adrese/*, kadastra Nr.*/kadastra numurs/* un kadastra Nr.*/kadastra numurs 2/*, */adrese 2/*, kadastra Nr.*/kadastra numurs 3/* un kadastra Nr.*/kadastra numurs 4/*, */adrese 4/*, kadastra Nr.*/kadastra numurs 5/*.

Strīda pamatā ir jautājums par to, vai Rīgas dome bija tiesīga aprēķināt NĪN par zemes gabaliem, uz kuriem īpašuma tiesības ir atjaunotas, bet zeme pieteicējiem it kā reāli nav ierādīta (iemērīta).

[4.3] Par nekustamā īpašuma īpašnieku likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmās daļas izpratnē uzskatāma persona, kuras īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas zemesgrāmatā vai kurai piederošais nekustamais īpašums (ēkas un būves) līdz Zemesgrāmatu likuma spēka atjaunošanai ir reģistrēts pašvaldībā vai Valsts zemes dienestā. Par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju šā likuma izpratnē uzskatāma:

1) persona, kurai atbilstoši likumā noteiktās institūcijas lēmumam zemes reformas gaitā zeme nodota (piešķirta) īpašumā par samaksu vai atjaunotas īpašuma tiesības uz to un zeme ierādīta (iemērīta) dabā;

2) persona, kurai īpašuma tiesības uz ēkām vai būvēm atjaunotas likumā noteiktajā kārtībā un kura tās ir pārņēmusi;

3) persona, kura nekustamā īpašuma valdījumu ieguvusi uz mantojuma tiesību vai cita pamata.

No minētā secināts, ka likumdevējs pienākumu maksāt NĪN pirmkārt saista ar īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā. Tātad minēto tiesību normu izpratnē zemes nodokļa un arī NĪN maksātājs ir persona, kurai nekustamais īpašums ir īpašumā vai tiesiskā valdījumā, proti, līdz zemes reformas pabeigšanai par nodokļu maksātāju ir uzskatāms arī zemes lietotājs. Turklāt viens no nosacījumiem nodokļa maksāšanai ir tas, ka zeme ir ierādīta (iemērīta) dabā.

[4.4] Katram no pieteicējiem pieder noteikta domājamā daļa no katra no pieciem strīdus zemes gabaliem, proti, katrs no pieteicējiem ir kopīpašnieks civiltiesiskā nozīmē.

Sistēmiski tulkojot Civillikuma 994.panta pirmo daļu, kas noteic, ka par nekustama īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemes grāmatās, kopsakarā ar panta otro daļu, tiesa secinājusi, ka īpašuma ieguvējam jau ar brīdi, kad ir izpildīti darījuma nosacījumi vai stājies likumīgā spēkā tiesas nolēmums vai administratīvais akts, rodas valdījuma tiesības vai vismaz prasījuma tiesības par lietas valdījumu. Pie šādiem apstākļiem nav būtiskas starpības starp likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta otrajā daļā minēto nekustamā īpašuma īpašnieku un nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju un tas neietekmē pienākumu maksāt NĪN.

[4.5] Pieteicēji uzskata, ka viņi nav ne nekustamā īpašuma īpašnieki, ne tiesiskie valdītāji, jo, lai viņus atzītu par nodokļu maksātājiem, iztrūkst viena pazīme – zemes ierādīšana (iemērīšana) dabā.

Saskaņā ar likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 8.panta 1.punkta 2.apakšpunktu pilsētu zemes komisijas reformas trešajā kārtā dod uzdevumu uzmērīt īpašumā nodoto un lietošanā piešķirto zemi un ierādīt tās robežas dabā, kā arī izsniedz zemes īpašuma un zemes lietošanas dokumentus (3.apakšpunkts). Šī tiesību norma norāda, ka, jau atjaunojot īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, zemes komisijas sākotnēji deva uzdevumu Valsts zemes dienestam ierādīt zemes gabala robežas dabā.

Administratīvā rajona tiesa jau 2007.gada 28.novembrī ir izskatījusi administratīvo lietu Nr.A42400106 attiecībā par īpašuma nodokļu uzrēķinu pieteicējiem par tiem pašiem īpašuma objektiem par 2006.gadu. Kā redzams no minētā sprieduma un lietas Nr.A42400106 materiāliem, jau 1996. un 1997.gadā pieteicējiem ir atjaunotas īpašuma tiesības uz iepriekš minētajiem zemes gabaliem. Tāpat secināms, ka līdz pat 1998.gada 28.oktobrim, kad Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesas palāta ar spriedumu ir izšķīrusi lietu par zemes mantojuma tiesībām, proti, par attiecīgo domājamo daļu sadali starp zemes mantiniekiem, ir risinājies strīds par mantojuma sadali, kas ir liedzis iespēju zemes gabala robežas ierādīt dabā.

Pēc minētā strīda tiesiskā risinājuma nebija šķēršļu zemes uzmērīšanai dabā. Šī uzmērīšana bija jāveic Valsts zemes dienestam pēc attiecīgo zemi ieguvušo privātpersonu iniciatīvas, nevis Rīgas pilsētas zemes komisijai, kā to norāda pieteicēji.

Vēlākā laika periodā iespējamais strīds par zemes gabalu robežām varēja būt tikai sakarā ar to, ka zemes gabals */adrese 5/*, ar kadastra Nr.*/kadastra numurs 5/*, 1999.gada 14.jūnijā sakarā ar */ielas nosaukums/* izbūvi tika sadalīts divos zemes gabalos, atdalot zemes gabalu */adrese 2/*, kadastra Nr.*/kadastra numurs 4/*. Uz minēto norāda Valsts zemes dienesta 1999.gada 24.augusta izziņa Nr.1-10/92 par grunts */grunts numurs 5/* grupa */grupas numurs/* sadali divās gruntīs – Nr.*/grunts numurs 5/* un Nr.*/grunts numurs 4/* grupa */grupas numurs/*, un šim dokumentam pievienotais 1999.gada 14.jūnijā sastādītais Robežu

regulēšanas plāns. Vienlaicīgi Valsts zemes dienests ir veicis gan sadalītā, gan atdalītā zemes gabala uzmērījumus un ir tikuši izgatavoti attiecīgi robežu plāni.

Pieteicēji tiesā nav iesnieguši pierādījumus, kas apliecinātu to, ka par 1999.gadā veikto zemes gabala */adrese 5/* sadali ir likumā noteiktā kārtībā iesācies tiesisks strīds, kas līdz šim brīdim nav izbeigts.

[4.6] Tiesa no administratīvās lietas Nr.A42400106 un atbildētājas paskaidrojumiem secinājusi, kad par katru no strīdus zemes gabaliem izgatavots robežu plāns. Tiesā nav iesniegti dokumenti, kas apliecinātu to, ka iepriekš minēto zemes gabalu robežu noteikšana būtu tikusi apstrīdēta vai 2007.gadā par to norisinātos strīds. Tiesa arī nav konstatējusi, ka no 2007.gada 7.novembra, kad tiesā tika izskatīta lieta par nodokļu aprēķinu par 2006.gadu, kas balstīta uz analoģiskiem faktiskajiem apstākļiem, būtu notikušas būtiskas izmaiņas faktiskajā situācijā.

Savukārt no Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas datu bāzes redzams, kad minētie zemes gabali reģistrēti zemesgrāmatā. Atbilstoši Zemesgrāmatu likuma 1.pantā noteiktajam zemesgrāmatu ierakstiem ir publiska ticamība un atbildētājai, veicot NĪN aprēķinu, nav nekāda pamata apšaubīt zemesgrāmatu ierakstu pareizību. Tiesā nav iesniegti dokumenti, kas apliecinātu to, ka iepriekš minētie Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša lēmumi par zemes gabalu ierakstīšanu zemesgrāmatā būtu tikuši apstrīdēti vai 2006.gadā par to norisinātos strīds.

No iepriekš minētā tiesa secinājusi, ka visi zemes gabali ir tikuši reģistrēti zemesgrāmatā pirms 2007.gada, līdz ar to uz nodokļa aprēķināšanas brīdi ir bijusi skaidri noteikta zemes gabalu platība, kas norādīta attiecīgā zemesgrāmatas nodalījumā. NĪN aprēķina pamatā saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta trešo daļu ir kadastrālā vērtība. Savukārt nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības aprēķina bāze ir zemes gabala viens kvadrātmetrs pilsētās vai viens hektārs laukos, proti, nodokļa aprēķina pamatā ir zemes gabala platība.

[4.7] Ņemot vērā Zemesgrāmatu likuma 15. un 62.panta, kā arī likuma „Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā" 4.panta regulējumu, tiesa uzskatījusi par pareizu atbildētājas izdarīto secinājumu, ka Rīgas pilsētas zemesgrāmatas tiesneši, pirmreizēji reģistrējot strīdus nekustamos īpašumus, jau ir izvērtējuši nostiprinājuma lūgumiem pievienotos Valsts zemes dienesta sastādītos zemes robežu plānus un atzinuši tos par tiesiski pamatotiem un pareiziem. Tiesas ieskatā atbildētājai zemesgrāmatas ieraksti ir vienīgais likumīgais pamats nodokļa aprēķinam par noteiktu zemesgrāmatā reģistrētu zemes gabalu. Līdz ar zemes gabala reģistrēšanu zemesgrāmatā ir uzskatāms, ka zemes gabala robežas ir noteiktas un īpašniekam ir zināmas. Tāpēc šajā gadījumā nozīmi zaudē zemes robežu noteikšanas akts, uz kuru ir atsaukušies pieteicēji.

Apstāklis, ka pieteicēji kā daļa no kopīpašnieku kopuma savas īpašuma tiesības līdz 2007.gadam nebija reģistrējuši zemesgrāmatā, nevar būt par pamatu

tam, ka pieteicēji nav zinājuši un viņiem nebija jāzina, ka citi kopīpašnieki *visu* nekustamo īpašumu bija reģistrējuši zemesgrāmatā. Tāpēc līdz ar nekustamo īpašumu reģistrāciju zemesgrāmatā ir zudis strīda pamats starp dažiem kopīpašniekiem un pašvaldību par zemes gabalu robežām, jo īpašums kā tāds jau ir definēts, ko atspoguļo zemesgrāmatā iesniegtie dokumenti. Gadījumā, ja strīds tomēr ir pastāvējis, tiesas ieskatā pieteicējiem bija jāapstrīd arī zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu lēmumi civiltiesiskā kārtībā, kas nav darīts.

Pieteicēju tiesisko valdījumu uz strīdus nekustamo īpašumu domājamajām daļām apliecina arī tas, ka uz šo brīdi šīm personām nav nekādu šķēršļu savu īpašuma tiesību reģistrācijai zemesgrāmatā. Vienlaicīgi tiesa uzsvērusi, ka pieteicēji faktiski ir jau zemesgrāmatā ierakstīto zemes gabalu īpašnieki, nevis tiesiskie valdītāji, jo viņu īpašuma tiesības uz strīdus zemes gabaliem attiecīgo domājamo daļu apmērā ir atjaunotas ar spēkā stājušiem spriedumiem.

Tas apstāklis, ka pieteicēji apzināti nereģistrē savas īpašuma tiesības zemesgrāmatā, aizbildinoties, ka tieši viņiem nav ierādītas zemes gabalu robežas dabā, tiesas ieskatā nevar būt pamats pieteicējus atbrīvot no publiskā pienākuma maksāt nodokļus par zemi, uz kuru viņiem īpašuma tiesības ir piešķirtas (atjaunotas).

[4.8] Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta ceturto daļu kopējā nodokļu summa, kas attiecas uz konkrēto nekustamo īpašumu, ir sadalāma proporcionāli īpašuma tiesību apliecinošā dokumentā noteiktajām katra kopīpašnieka domājamām daļām. Atbildētāja ir pamatoti vadījusies pēc šīs normas.

Pieteicēji nav apstrīdējuši kadastrālās vērtības aprēķinu, pamatojoties uz kuru tiek aprēķināts NĪN.

[4.9] Pieteicēji ir norādījuši, ka ar 2003.gada 17.decembra Latvijas Republikas Augstākās tiesas spriedumu lietā Nr.SKC-643 ir atstāts spēkā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2003.gada 18.septembra spriedums lietā, ar kuru pieteicēju līdzīgs prasījums ir apmierināts.

Tiesa konstatējusi, ka minētajā gadījumā strīds bija par nodokļu uzrēķinu par 1997. un 1998.gadu, proti, par laika periodu, kad turpinājās strīdi par īpašuma tiesībām starp kopīpašniekiem un zemesgrāmatā vēl nebija reģistrēti attiecīgie zemes gabali. Līdz ar to faktiskie apstākļi minētā tiesas lēmuma pieņemšanas brīdī bija savādāki un tāpēc tiesai nav pamata vadīties no iepriekš minētajiem tiesu spriedumiem.

[4.10] Nav pamatota pieteicēju norāde, ka Rīgas pilsētas zemes komisija nav izpildījusi savu ar likumu „Par zemes komisijām" uzlikto pienākumu pieņemt lēmumus par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu un zemes robežu plānu apstiprināšanu, jo pieteicējiem attiecībā uz nekustamajiem īpašumiem */adrese/* ar kadastra Nr.*/kadastra numurs 2/* un Nr.*/kadastra numurs/* ir atjaunotas īpašuma tiesības un pieteicēji paši savas īpašuma tiesības ir reģistrējuši zemesgrāmatā.

Savukārt attiecībā uz nekustamo īpašumu */adrese 4/*, ar kadastra

Nr./*kadastra numurs 5/*, */adrese 2/*ar kadastra Nr./*kadastra numurs 3/* un Nr./*kadastra numurs 4/* tiesa konstatējusi, ka ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 1998.gada 28.oktobra spriedumu lietā Nr.PAC-621 tika atzītas pieteicēju īpašuma tiesības uz minētajiem zemes gabaliem konkrētās domājamās daļās.

Likuma „Par zemes komisijām" 2.[1] 2.2.pantā teikts, ka zemes komisija [..] pēc zemes robežu iemērīšanas un zemes robežu iemērīšanas akta un zemes robežu plāna izgatavošanas pieņem lēmumu par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu. Ar Rīgas pilsētas Zemes komisijas 1997.gada 22.maija lēmumu Nr.19/161 un 1997.gada 19.jūnija lēmumu Nr.23/158 pieteicējiem tika atjaunotas īpašuma tiesības, tātad uz to brīdi bija jābūt sastādītiem zemes robežu plāniem, kas savukārt varēja tikt sastādīti, robežas nosakot reāli. Pēc īpašuma tiesību domājamo daļu pārgrozījumiem nemainījās zemes gabalu robežu platības. Līdz ar to Rīgas pilsētas zemes komisija ir izpildījusi savus pienākumus, ko tai uzlika likums.

[5] Pieteicēji par spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, papildus pieteikumā ietvertajiem argumentiem norādot šādus apsvērumus.

[5.1] Pieteicēji nav uzskatāmi par nekustamā īpašuma nodokļa maksātājiem, jo likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta trešās daļas 1.punkta hipotēze nav saistīta ar juridisku faktu – zemes ierādīšanu dabā, jo tikai juridiski fakti saistībā ar tiesību normas hipotēzi rada materiālistiskas attiecības.

[5.2] Turklāt attiecībā uz zemes gabalu */adrese/* 3155 m^2 platībā Zemgales priekšpilsētas izpilddirekcija 1997.gada 28.maijā noslēgusi nomas līgumu par veikala iznomāšanu un piegulošās teritorijas apsaimniekošanu, tādēļ nodoklis jāmaksā lietotājiem. Līdz īpašuma tiesību atjaunošanai pašvaldība ir tiesiskais valdītājs.

[5.3] Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālās nodaļas 1999.gada 24.augusta izziņai Nr.1-10/92, uz kuru tiesa atsaucas sprieduma [5.2] punktā, nav juridiska spēka atbilstoši Ministru kabineta 1996.gada 13.aprīļa noteikumu Nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi" 16., 48. un 184.punktam, tā ir pretrunā ar AS „Pilsētprojekts" 2000.gada 8.jūnija dokumentam „Izziņa par ceļa servitūtu piesaistāmo zemes gabalu projektu dzīvojamām mājām ar adresēm */adrese 2/*, */adrese 3/*".

[6] Administratīvajai apgabaltiesai (turpmāk – apgabaltiesa) sniegtajos rakstveida paskaidrojumos atbildētāja pieteicēju iesniegto apelācijas sūdzību neatzīst, balstoties uz Lēmumos un iepriekš tiesai sniegtajos paskaidrojumos ietvertajiem argumentiem.

[7] 2009.gada 23.decembrī mirusi pieteicēja *V.B.* Pamatojoties uz *A.M.* iesniegumu, 2010.gada 7.janvārī lietā apturēta tiesvedība līdz *V.B.* tiesību pārņēmēja noteikšanai.

Ņemot vērā apstākli, ka lietā ilgstoši neviena persona nav pieteikusies kā

V.B. tiesību pārņēmējs un nav izrādījusi interesi uzturēt pieteikumu, 2012.gada 11.jūnijā tiesvedība lietā atjaunota.

[8] Uz apgabaltiesas tiesas sēdi pieteicējs *B.M.* nav ieradies, taču ir iesniedzis lūgumu izskatīt lietu bez viņa klātbūtnes sakarā ar slikto veselības stāvokli. Uzklausot dalībnieku viedokli un apspriežoties uz vietas, apgabaltiesa atzina par iespējamu izskatīt lietu bez pieteicēja *B.M.* klātbūtnes.

Tiesas sēdē pieteicējs *A.M.* pieteikumu un apelācijas sūdzību uzturēja, pamatojoties uz tajos ietvertajiem apsvērumiem.

Atbildētājas pārstāvis pieteikumu un apelācijas sūdzību neatzina, balstoties uz Lēmumos un paskaidrojumos tiesai norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms, bet attiecībā uz *V.B.* tiesvedība lietā izbeidzama.

[10] Apgabaltiesa, pārbaudot pirmās instances tiesas spriedumu, atzīst, ka spriedumā ietvertais pamatojums tiktāl, ciktāl turpmāk nav norādīts pretējais, ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to apgabaltiesa, pamatojoties uz APL 307.panta ceturto daļu, pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, un atkārtoti tos pašus apsvērumus nenorāda.

Apgabaltiesa nepiekrīt pirmās instances tiesas secinājumam, ka Lēmumi, kas attiecināmi uz zemes gabalu */adrese/* ar kadastra Nr.*/kadastra numurs/*, ir izpildīti, samaksājot NĪN, turklāt arī 2007.gada 17.maijā atsavinot šo nekustamo īpašumu. Tāpēc tiesa šajā daļā vērtējusi tikai Lēmumu tiesiskumu, bet nav lēmusi par to atcelšanu.

Apgabaltiesa norāda, ka tas, ka pieteicēji ir samaksājuši nodokli, vēl nenozīmē, ka administratīvais akts ir zaudējis spēku. Šajā lietā (un vispār nodokļu lietās) ir strīds, vai pieteicējiem ir no Lēmumiem izrietošs pienākums maksāt nodokli. Tas, ka šis nodoklis ir samaksāts, ne atceļ šo tiesisko pienākumu (tas ir spēkā), par kuru vēl aizvien ir strīds, ne arī liecina par to, ka tiesiskais strīds ir izbeidzies. Gadījumā, ja izrādītos, ka pieteicēju pieteikums ir apmierināms, tad šādi Lēmumi būtu atceļami (nevis atzīts tikai to prettiesiskums), tādējādi padarot Lēmumos iekļauto tiesisko pienākumu par nebijušu, kas būtu arī pamats atgriezt nepamatoti samaksātās nodokļu summas.

Arī tas, ka nekustamais īpašums ir atsavināts, šajā lietā neko nenozīmē, jo Lēmumi pieņemti tajā laikā, kad pieteicēji bija nekustamā īpašuma */adrese/* ar kadastra Nr.*/kadastra numurs/* īpašnieki, un tie tika pieņemti tieši attiecībā uz pieteicējiem.

Ievērojot minēto, šajā lietā izlemjams tieši par Lēmumu atcelšanu, nevis par Lēmumu prettiesiskumu.

[11] Par apelācijas sūdzības argumentiem apgabaltiesa norāda, ka tie neatspēko pirmās instances tiesas spriedumā minētos motīvus.

[11.1] Apgabaltiesa norāda, lai atbildētājs varētu aprēķināt NĪN, tam ir jānoskaidro trīs apstākļi – subjekts, objekts un nodokļa apmērs, kas savukārt atkarīgs no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības, bet tā atkarīga citstarp arī no nekustamā īpašuma platības.

Pirmās instances tiesa izvērsti jau ir motivējusi, kāpēc pieteicēji ir uzskatāmi par nekustamo īpašumu valdītājiem un tādējādi arī par NĪN maksātājiem. Jāatzīmē, ka attiecībā uz nekustamo īpašumu */adrese/* ar kadastra Nr.*/kadastra numurs 2/* pieteicēji savas īpašuma tiesības zemesgrāmatā reģistrējuši jau 1996.gada 10.decembrī, līdz ar to attiecībā uz šo nekustamo īpašumu pieteicēji ir NĪN maksātāji kā īpašuma īpašnieki.

Attiecībā par argumentu par zemes ierādīšanu dabā apgabaltiesa vēlreiz atgādina, ka visi nekustamie īpašumi pilnā apjomā ir reģistrēti zemesgrāmatā (*lietas 90.-107.lapa*), tāpēc administratīvā tiesa vairs nevar pārvērtēt, vai zemes ierādīšana dabā ir notikusi, vai nav notikusi, vai tā ir notikusi pienācīgi. Līdz ar nekustamo īpašumu reģistrēšanu zemesgrāmatā visas darbības, kas veiktas šī mērķa sasniegšanai, ir kļuvušas par publiski ticamām (Zemesgrāmatu likuma 1.pants) un var tikt apšaubītas tikai civiltiesiskā kārtībā.

Tā kā nekustamie īpašumi ir reģistrēti zemesgrāmatā, tad ir skaidrs arī ar NĪN apliekamais objekts un tā platība.

Jāakcentē, ka atbildētājs, aprēķinot nodokļus, darbojas publisko tiesību jomā. Taču nodokļu aprēķinu vajadzībām izmantojamie dati bieži vien ir privātpersonu rīcībā vai arī ir tieši atkarīgi no darbībām privāto tiesību jomā, kur atbildētājam nav tiesību iejaukties. Atbildētājs var izmantot publiski ticamu informāciju, to nekādi neapšaubot un nemainot.

[11.2] Par pieteicēju [5.2] argumentu apgabaltiesa norāda, ka likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta piektā daļa regulē gadījumus, kad nekustamais īpašums ir pašvaldības vai valsts īpašumā, un tad tā iznomāšanas gadījumā nodokli maksā nomnieks. Taču izskatāmajā lietā ir noskaidrots, ka pieteicēji ir nekustamo īpašumu valdītāji un atsevišķā gadījumā – arī īpašnieki, tāpēc NĪN maksātāji ir tieši pieteicēji.

[11.3] Attiecībā par pieteicēju [5.3] argumentu apgabaltiesa norāda, ka tiesai nav jāvērtē Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālās nodaļas 1999.gada 24.augusta izziņa Nr.1-10/92, jo tā attiecas uz tiem apstākļiem, kuru pārvērtēšana vairs nav administratīvās tiesas kompetencē (sk. šā sprieduma [11.1] punktu). Minētā iemesla dēļ apgabaltiesa nevērtē arī pieteicēja tiesas sēdē iesniegto zemes robežu plānu kopijas.

[12] Šā sprieduma [7] punktā konstatēts, ka 2009.gada 23.decembrī mirusi pieteicēja *V.B.*, bet viņas tiesību un saistību pārņēmējs kopš šīs pieteicējas nāves dienas nav izrādījis interesi turpināt šī pieteikuma uzturēšanu.

APL 282.panta 5.punkts noteic, ka tiesvedību lietā izbeidz, ja [..]

apstrīdētā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu, bet gada laikā no pieteicēja nāves dienas neviens tiesību pārņēmējs nav izrādījis interesi turpināt attiecīgā pieteikuma uzturēšanu.

Pamatojoties uz konstatēto, atzīstams, ka pastāv minētajā normā ietvertais pamats tiesvedības izbeigšanai pēc *V.B.* pieteikuma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 5.punktu, 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt *B.M.* pieteikumu par Rīgas domes 2007.gada 8.jūnija lēmuma Nr.1-43/RD-07-599-ap atcelšanu.

Noraidīt *A.M.* pieteikumu par Rīgas domes 2007.gada 8.jūnija lēmuma Nr.1-43/RD-07-598-ap atcelšanu.

Izbeigt tiesvedību par *V.B.* pieteikumu par Rīgas domes 2007.gada 8.jūnija lēmuma Nr.1-43/RD-07-596-ap atcelšanu.

Spriedumu 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(personiskais paraksts)*	Dz.Amerika
Tiesneses	*(personiskais paraksts)*	I.Meldere
	(personiskais paraksts)	L.Vīnkalna

NORAKSTS PAREIZS:
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese Dz.Amerika
Rīgā 2012.gada 22.oktobrī